

Motion till riksdagen 2005/06:Ub496

av **Per Landgren m.fl. (kd, fp)**

De konstnärliga högskolorna vid Göteborgs universitet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att den nya fördelningsmodell som nu arbetas fram för det konstnärliga området ger strukturella stöd som är oberoende av var högskolorna finns och ger utbildningarna samma ekonomiska förutsättningar att bedriva utbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Utbildningsdepartementet gör grundligare utredningar om olika regionala förutsättningar i landet när nya utbildningsplatser till det konstnärliga området planeras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att konstnärliga fakulteten vid Göteborgs universitet tilldelas utvecklingsmedel enligt liknande modell som Kungl. Musikhögskolan i Stockholm för utvecklingen av sin forskarutbildning och sin forskning.

Motivering

Det nuvarande systemet för tilldelning av resurser till de konstnärliga högskolorna skapades för att det skulle bli en jämn fördelning mellan landets olika högskolor; en konstnärlig utbildning skulle ha samma ekonomiska förutsättningar i Göteborg och i övriga landet såväl som i Stockholm. Några uppgifter ur den senaste budgetpropositionen skapar emellertid vissa frågetecken:

- Motsvarigheter i Stockholm till Göteborgs universitets konstnärliga högskolor (Operahögskolan, Teaterhögskolan, Konstfack och Kungl. Konsthögskolan) har vardera en extra tilldelning på 1 118 000 kr för lokalkostnader. Dramatiska institutet i Stockholm – i Göteborg motsvarande Filmhögskolan – har en liknande extra tilldelning om 1 527 000 kr, även detta under rubriken lokalkostnader. Kungl. Musikhögskolan har ett bidrag till lokalkostnader om 2 646 000 kr. Varje enskilt bidrag ter sig inte speciellt

Fel! Okänt namn på

stort men räknar man samman de olika posterna så finner man att de skolor som motsvarar fakultetsbildningen vid Göteborgs universitet årligen inkasserar 8 645 000 kr mer i direkta bidrag som inte kräver någon utbildningsprestation.

- En viktig fråga för förhållandet mellan tilldelningssystemets jämlika intentioner och reella utfall är fördelningen av medel för konstnärligt utvecklingsarbete. Konstateras kan att våra motsvarigheter i Stockholm tillsammans erhåller 22 978 000 kr i konstnärliga utvecklingsmedel. Till konstnärliga fakulteten vid Göteborgs universitet inlöper 8 276 000 kr. Jämför man antalet helårsstudenter så redovisade Stockholmsskolorna 2003 sammanlagt 1 781 helårsstudenter medan man i Göteborg hade 969 helårsstudenter. I förhållande till antal studenter borde Konstnärliga fakulteten vid Göteborgs universitet erhålla ca 12,5 miljoner kr. Det motsvarar en ökning jämfört med nuvarande förhållande på 4–5 miljoner kr. Sammantaget utgör skillnaden i stöd – redovisat ovan under dessa två första punkter – till Göteborgs universitets motsvarigheter i Stockholm ca 13 miljoner kr årligen. Det är viktigt att notera att detta stöd inte är knutet till några speciella motprestationer eller kopplat till någon speciell revision eller redovisning utan är ett strukturellt stöd. Vilka skäl och argument ligger bakom dessa skillnader mellan motsvarande verksamheter i Stockholm och Göteborg? Dessa frågeställningar skall ställas i relief mot de jämlika intentioner som en gång byggde systemet. I detta sammanhang inställer sig en särskild reflexion: Borde det inte betraktas som framsynt och värt att stödja även via resurstilldelningen att i en fakultetsbildning organisera sig tvärkonstnärligt (tvärkonstnärlighet är ju legio i den samtida konstvärlden) och samtidigt knyta an till den kunskapsbildning som finns inom universitetet och som får allt större betydelse för konsten desto mer komplext som samhället utvecklar sig?
- En tredje fråga avser det anmärkningsvärda utvecklingsbidrag på 16 447 000 kr som tilldelats Kungl. Musikhögskolan. Detta stöd etablerades 2003, då med 15 miljoner kr, och har sedan skrivits upp. Sammantaget, om man räknar allt som redovisas under rubriken särskilda åtaganden, där även extra stöd för lokalkostnader ingår, tilldelas Kungl. Musikhögskolan totalt 22 484 000 kr utöver vad som vore motiverat ur en renodlad ”rättviseaspekt”. Varför erhåller inte Musikhögskolan i Göteborg motsvarande stöd?

I saklighetens namn är det viktigt att nämna att konstnärliga fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet betalar sina lokaler med de medel som tilldelats av staten. Det som återstår till utbildningens innehåll är därmed det som finns kvar efter att lokalkostnaderna dragits av. Ett speciellt lokalkostnadsstöd till Stockholmsskolorna gör att förutsättningarna att bedriva utbildning av samma kvalité i hela landet undergrävs. Detta ter sig extra viktigt att påpeka då satsningarna på lokaler vid de självständiga högskolorna i huvudstaden tenderar att indirekt påverka tilldelningen till andra högskolor samt även framgent undergräva förutsättningarna att bedriva utbildning på lika villkor.

Fel! Okänt namn på

Det är också väsentligt att framhålla att Musikhögskolan vid Göteborgs universitet under de senaste åren varit tvingad att säga upp personal och att drastiskt minska antalet undervisningstimmar per student.

Orsakerna till att vi vill lyfta fram problemen med att regeringen inte följer de egna initiala principerna för det nuvarande fördelningssystemet är framför allt två:

1. Om systemet nu skall byggas om är det troligt att det nya systemet kommer att använda den historiska tilldelningen som utgångspunkt. I det sammanhanget är det viktigt att de eventuella orättvisa avvikelser som finns i nuvarande system lyfts ur innan det nya systemet konstrueras så att dessa avvikelser inte blir en ny norm.
2. Avvikelseorna ovan pekar också på behovet av att reformera budgetdialogen mellan departementet och de konstnärliga högskolorna, oavsett om dessa är knutna till ett universitet eller inte. Göteborgs universitets villkor att föra denna dialog har sedan 1977 varit radikalt annorlunda än för Stockholmskolorna. Göteborgs universitets ledning har i stort ungefär samma villkor för sin dialog som Konstfack eller Kungl. Musikhögskolan. Inom ett av Sveriges största universitet utgör de konstnärliga högskolorna en liten del. Det finns skäl att tro att skillnaderna i möjlighet att föra dialog med departementet påverkar resurstilldelningen.

Så länge som departementet upprätthåller de speciella formerna för avräkning inom det konstnärliga området så är det vår uppfattning att man från departementets sida får ta ansvar för den speciella situation som detta skapar. Det är därför rimligt att komplettera budgetdialogen med Göteborgs universitet med en särskild dialog med den konstnärliga fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet.

Stockholm den 4 oktober 2005

Per Landgren (kd)

Annelie Enochson (kd)

Eva Flyborg (fp)